

<b>Wstęp do fizyki ciała stałego</b>		<b>Projekt 2, zestaw 1</b>			
Konrad Marciniak		e-mail:	konrad.marciniak.stud@pw.edu.pl		
data:		nr indeksu:	311730	grupa:	W2
<p>Oświadczam, że jestem jedynym autorem/jedyną autorką niniejszego projektu.  Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności w przypadku podania fałszywej informacji.</p> <p>(podpis studenta)</p>					

## Zadanie 1 - fonony

Na podstawie mojego nr indeksu i poniższego równania został wylosowany zestaw nr 1.

$$(\text{indeks mod } 5) + 1 = 1$$

Zestaw 1			
$M_1$	$M_2$	$\gamma_1$	$\gamma_2$
4	1	2	3

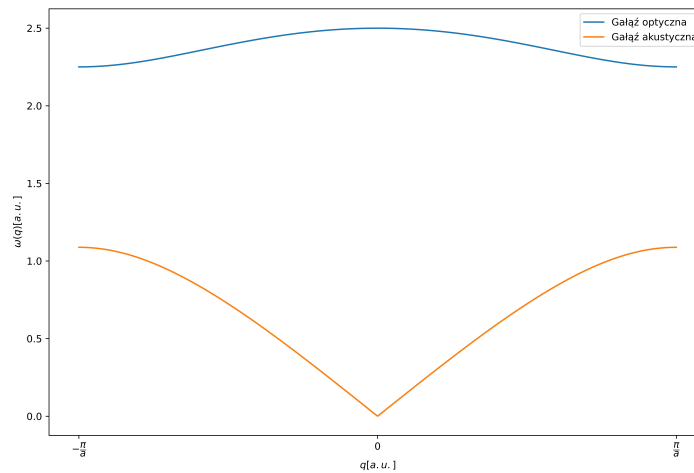
Na następnej stronie przedstawione są obliczenia potrzebne do wyznaczenia zależności dyspersyjnej  $\omega(q)$  dla fali fononów propagującej się w jednowymiarowym, dwuatomowym łańcuchu periodycznym.  
Otrzymane gałęzie fononowe:

- Gałąź optyczna

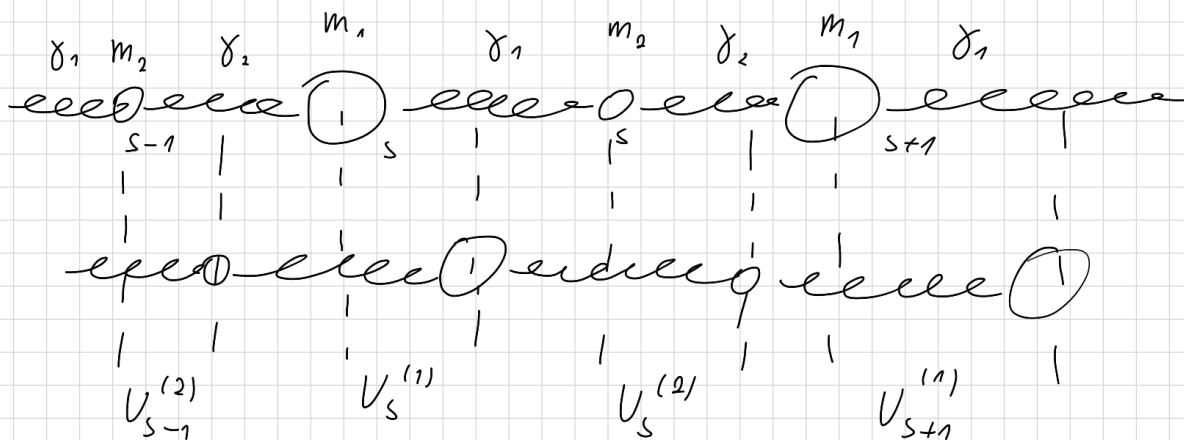
$$\omega = \sqrt{\frac{\sqrt{192\cos(qa) + 433}}{8} + \frac{25}{8}}$$

- Gałąź akustyczna

$$\omega = \sqrt{-\frac{\sqrt{192\cos(qa) + 433}}{8} + \frac{25}{8}}$$



Wykres 1: przedstawia wyżej wyznaczone gałęzie dla pierwszej strefy Brillouina  $q \in (-\frac{\pi}{a}; \frac{\pi}{a})$



$m_i$  - masy atomów

$\gamma_i$  - stałe sprężystości

$U_s^{(i)}$  - wychylenia atomów

Zakładamy fale płaskie.

$$U_s^{(i)} = U_0 \exp[i(k a_s - \omega t)]$$

$$\frac{dU_s^{(i)}}{dt} = -i\omega U_0 \exp[i(k a_s - \omega t)]$$

$$\frac{d^2 U_s^{(i)}}{dt^2} = -\omega^2 U_0 \exp[i(k a_s - \omega t)] = -\omega^2 U_s^{(i)}$$

$$U_{s-1}^{(i)} = U_0 \exp[i(k a_{s-1} - \omega t)] = U_s^{(i)} \exp(-i k a)$$

$$U_{s+1}^{(i)} = U_s^{(i)} \exp(i k a)$$

2 prawa Hooke'a i 2 zas dynamiki

$$F = -\gamma \Delta x, F = m a$$

stąd:

$$m_1 \frac{d^2 U_s^{(1)}}{dt^2} = -\gamma_2 (U_s^{(1)} - U_{s-1}^{(2)}) - (-\gamma_1 (U_s^{(2)} - U_s^{(1)}))$$

$$m_2 \frac{d^2 U_s^{(2)}}{dt^2} = -\gamma_1 (U_s^{(2)} - U_s^{(1)}) - (-\gamma_2 (U_{s+1}^{(1)} - U_s^{(2)}))$$

Podstawiając

$$\begin{cases} m_1 (-\omega^2 V_s^{(1)}) = \gamma_1 (V_s^2 - V_s^{(1)}) - \gamma_2 (V_s^{(1)} - V_s^2 \exp(-ik_a)) \\ m_2 (-\omega^2 V_s^2) = \gamma_2 (V_s^{(1)} \exp(ik_a) - V_s^2) - \gamma_1 (V_s^2 - V_s^{(1)}) \end{cases}$$

$$\begin{cases} -\omega^2 m_1 V_s^{(1)} = \gamma_1 V_s^2 - \gamma_1 V_s^{(1)} - \gamma_2 V_s^{(1)} + \gamma_2 \exp(-ik_a) V_s^2 \\ -\omega^2 m_2 V_s^2 = \gamma_2 V_s^{(1)} \exp(ik_a) - \gamma_2 V_s^2 - \gamma_1 V_s^2 + \gamma_1 V_s^{(1)} \end{cases}$$

$$\begin{cases} [\gamma_1 + \gamma_2 \exp(-ik_a)] V_s^2 + (\omega^2 m_1 - \gamma_1 - \gamma_2) V_s^{(1)} = 0 \\ [\gamma_2 \exp(ik_a) + \gamma_1] V_s^{(1)} + (\omega^2 m_2 - \gamma_1 - \gamma_2) V_s^2 = 0 \end{cases}$$

$$\begin{bmatrix} \omega^2 m_1 - \gamma_1 - \gamma_2 & \gamma_1 + \gamma_2 \exp(-ik_a) \\ \gamma_2 \exp(ik_a) + \gamma_1 & \omega^2 m_2 - \gamma_1 - \gamma_2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_s^{(1)} \\ V_s^2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Szukamy takich  $\omega$ , że wyznacznik = 0

$$(\omega^2 m_1 - \gamma_1 - \gamma_2)(\omega^2 m_2 - \gamma_1 - \gamma_2) - (\gamma_1 + \gamma_2 \exp(-ik_a))(\gamma_2 \exp(ik_a) + \gamma_1) = 0$$

$$m_1 m_2 \omega^4 + (-\gamma_1 - \gamma_2) \omega^2 m_2 + (-\gamma_1 - \gamma_2) m_1 \omega^2 + (-\gamma_1 - \gamma_2)^2 - (\gamma_1 + \gamma_2 \exp(-ik_a))(\gamma_2 \exp(ik_a) + \gamma_1) = 0$$

$$z = \omega^2$$

$$m_1 m_2 z^2 + (-\gamma_1 - \gamma_2)(m_1 + m_2)z + (-\gamma_1 - \gamma_2)^2 - (\gamma_1 + \gamma_2 \exp(-ik_a))(\gamma_2 \exp(ik_a) + \gamma_1) = 0$$

$$m_1 m_2 z^2 + (-\gamma_1 - \gamma_2)(m_1 + m_2)z + \cancel{\gamma_1^2} + 2\gamma_1\gamma_2 + \cancel{\gamma_2^2} - (\gamma_1\gamma_2[\exp(ik_a) + \exp(-ik_a)] + \cancel{\gamma_1^2 + \gamma_2^2}) = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac$$

$$z = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$$

$$\Delta = (\gamma_1 + \gamma_2)^2 (m_1 + m_2)^2 - 4m_1 m_2 (2\gamma_1 \gamma_2 - \gamma_1 \gamma_2 \cdot 2 \cos(ka))$$

$$\Delta = (\gamma_1 + \gamma_2)^2 (m_1 + m_2)^2 - 8m_1 m_2 \gamma_1 \gamma_2 (1 - \cos(ka))$$

$$z = \frac{(\gamma_1 + \gamma_2)(m_1 + m_2) \pm \sqrt{(\gamma_1 + \gamma_2)^2 (m_1 + m_2)^2 - 8m_1 m_2 \gamma_1 \gamma_2 (1 - \cos(ka))}}{2m_1 m_2}$$

$\omega = \pm \sqrt{z}$  ← odwołamy wartości ujemne  
ostatni raz

$$\omega = \sqrt{\frac{(\gamma_1 + \gamma_2)(m_1 + m_2) \pm \sqrt{(\gamma_1 + \gamma_2)^2 (m_1 + m_2)^2 - 8m_1 m_2 \gamma_1 \gamma_2 (1 - \cos(ka))}}{2m_1 m_2}}$$

## Zadanie 2 - nanostruktury półprzewodnikowe

Projekt nanostruktury półprzewodnikowej opartej na studni kwantowej, która dzięki zjawisku elektroluminescencji emituje światło o długości  $\lambda$  policzonej ze wzoru:

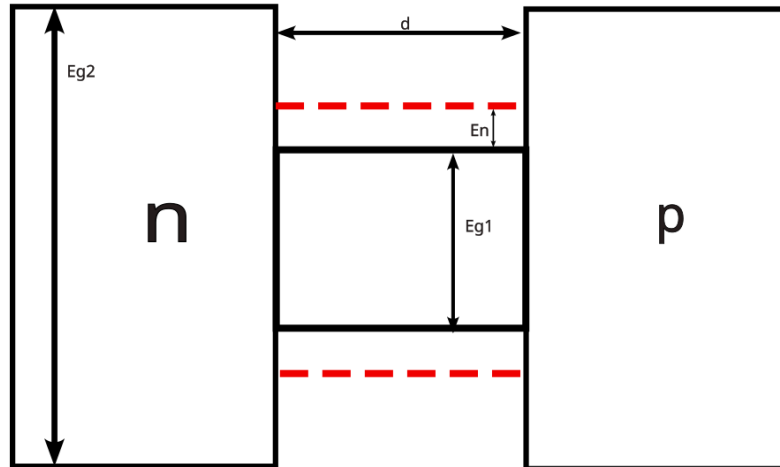
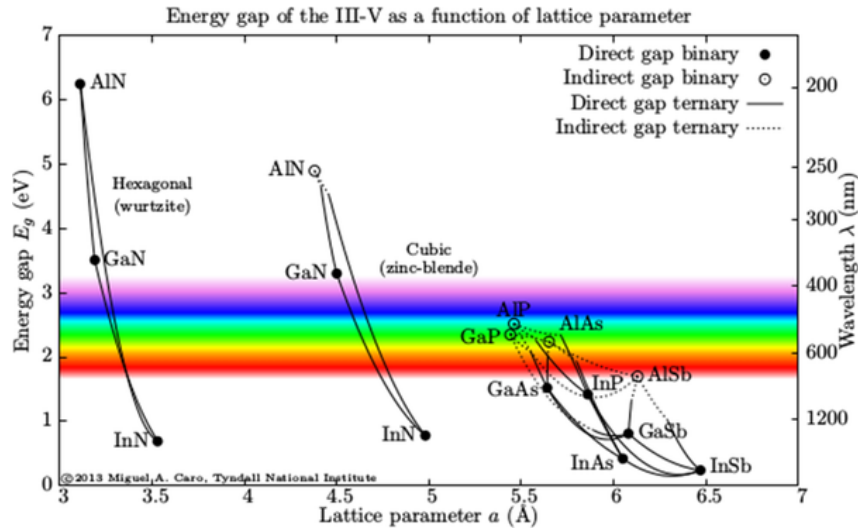
$$\lambda = [\text{index} (\bmod 6) + 2] \cdot 100 + \text{index} (\bmod 100) = 230 \text{ [nm]} - \text{światło nadfioletowe}$$

Ta długość fali odpowiada energii fotonu:

$$E_f = \frac{hc}{\lambda} = 5.39 \text{ eV}$$

Założenia:

- szerokość studni musi być nie mniejsza niż 5 krotność stałej sieciowej materiału
- różnica stałych sieci związków nie może przekraczać 10% wartości maksymalnej



Schemat 1: Budowa nanostruktury

- $E_n$  - poziom energetyczny studni (w tym zadaniu przyjmujemy  $n=1$ )
- $E_{g1}$  - przerwa energetyczna studni
- $E_{g2}$  - przerwa energetyczna okładek
- $d$  - szerokość studni

Wiedząc, że:

$$E_n = \frac{E_f - E_{g1}}{2} \quad (1)$$

Szukamy na powyższym wykresie takiego materiału dla którego  $E_{g1} < E_f$ . Za materiał studni został wybrany związek  $Al_{0.6}Ga_{0.4}N$  w strukturze heksagonalnej

- przerwa energetyczna  $E_{g1} = 5.3 \text{ eV}$
- stała sieciowa  $a_1 = 3.12 \text{ Å}$

Za materiał okładek został wybrany związek  $AlN$  w strukturze heksagonalnej

- przerwa energetyczna  $E_{g2} = 6.3 \text{ eV}$
- stała sieciowa  $a_2 = 3.10 \text{ Å}$

Proporcje związków i stałe sieciowe zostały wyznaczone metodą liczenia pikseli.

Wiedząc, że:

$$E_n = \frac{h^2 n^2}{8m_e d^2} \quad (2)$$

oraz korzystając ze wzoru 1, możemy wyznaczyć szerokość studni  $d = 28.8 \text{ Å}$ .

Sprawdzając pierwsze założenie:

$$\frac{d}{a_1} = 9.29 \approx 9$$

Sprawdzając drugie założenie:

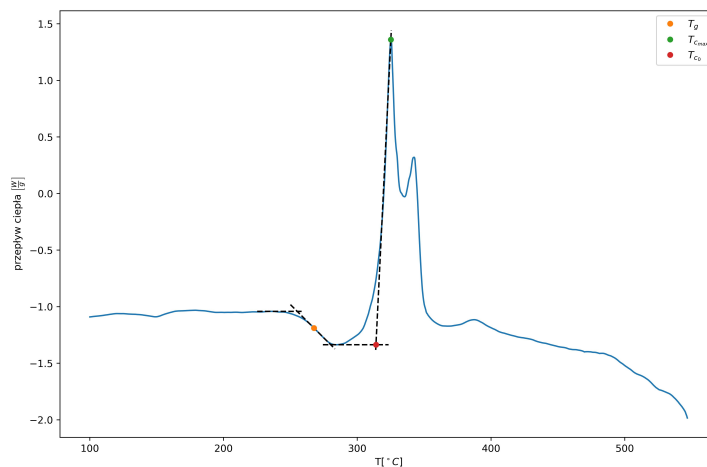
$$\frac{\Delta a}{a_1} = 0.64\% \ll 10\%$$

Wiedząc, że szerokość studni musi być wielokrotnością wielkości atomu możemy podstawić  $d = 9a = 27.9 \text{ Å}$  do wzoru 2, a następnie ze wzoru 1 wyznaczyć długość fali emitowanego przez zaprojektowany laser.

$$E_f = 5.4 \text{ eV} \rightarrow \lambda = 229.7 \text{ nm}$$

## Zadanie 3 - analiza termiczna

Na podstawie danych z pliku *ad1\_dta1* została wykreślona krzywa DSC:



Dopasowując odpowiednie proste można odczytać temperatury:

- $T_g$  - temperatura przejścia szklanego wyznaczona jako środek odcinka nachylenia pierwszego spadku
- $T_{c0}$  - temperatura początkowa krystalizacji wyznaczona jako przecięcie prostej horyzontalnej wychodzącej z minimum pierwszego spadku i prostej ekstrapolowanej z piku
- $T_{cmax}$  - temperatura maksymalna krystalizacji wyznaczona jako maksimum piku

Jak można zauważyć, na wykresie nie widnieje proces topnienia.